

## Wijziging van de Algemene wet bestuursrecht en enkele andere wetten in verband met het nieuwe omgevingsrecht en het nieuwe nadeelcompensatierecht

### VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat wenselijk is in de Algemene wet bestuursrecht een nieuwe regeling te treffen voor de coördinatie van samenhangende besluiten en enige andere wijzigingen aan te brengen in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en enkele wetten aan te passen met het oog op de invoering van de algemene regeling over nadeelcompensatie in titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

### ARTIKEL I

De Algemene wet bestuursrecht wordt gewijzigd als volgt:

A

Na afdeling 3.4 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

*Afdeling 3.4A Informatie over samenhangende besluiten*

#### Artikel 3:19

1. Indien er sprake is van besluiten die nodig zijn om een bepaalde activiteit te mogen verrichten of besluiten die strekken tot het vaststellen van een financiële aanspraak met het oog op die activiteit, bevordert het bestuursorgaan dat een aanvrager in kennis wordt gesteld van andere op aanvraag te nemen besluiten waarvan het bestuursorgaan redelijkerwijs kan aannemen dat deze nodig zijn voor de door de aanvrager te verrichten activiteit.
2. Bij de kennisgeving wordt per besluit in ieder geval vermeld:
  - a. naam en adres van het bestuursorgaan, bevoegd tot het nemen van het besluit;
  - b. krachtens welk wettelijk voorschrift het besluit wordt genomen.

B

Afdeling 3.5 komt te luiden:

*Afdeling 3.5 Coördinatie van samenhangende besluiten*

#### Artikel 3:20

Deze afdeling is van toepassing op besluiten ten aanzien waarvan dat is bepaald:

- a. bij wettelijk voorschrift, of
- b. bij besluit van de tot het nemen van die besluiten bevoegde bestuursorganen (coördinatiebesluit).

#### Artikel 3:21

1. Bij of krachtens het wettelijk voorschrift, bedoeld in artikel 3:20, onderdeel a, of in het coördinatiebesluit wordt een coördinerend bestuursorgaan aangewezen.

2. Indien het in een coördinatiebesluit als coördinerend bestuursorgaan aan te wijzen bestuursorgaan niet bevoegd is tot het nemen van een of meer van de te coördineren besluiten, behoeft de aanwijzing de instemming van dat bestuursorgaan.
3. Indien redelijkerwijs niet valt te verwachten dat toepassing van deze afdeling op een besluit de voortgang van de besluitvorming over de te coördineren besluiten in betekenende mate zal versnellen of dat aan deze toepassing anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden, kan het coördinerend bestuursorgaan besluiten deze afdeling ten aanzien van dat besluit niet, niet verder, of later toe te passen.

#### **Artikel 3:22**

1. Het coördinerend bestuursorgaan bevordert een doelmatige en samenhangende voorbereiding van besluiten, waarbij de bestuursorganen bij de beoordeling van de aanvragen in ieder geval rekening houden met de onderlinge samenhang tussen de aanvragen en tussen de te nemen besluiten.
2. De bevoegde bestuursorganen verlenen de medewerking die voor het welslagen van de coördinatie nodig is.

#### **Artikel 3:23**

1. De besluiten worden zoveel mogelijk gelijktijdig aangevraagd bij het coördinerend bestuursorgaan, met dien verstande dat de laatste aanvraag niet later wordt ingediend dan zes weken na ontvangst van de eerste aanvraag. Het coördinerend bestuursorgaan kan bepalen dat voor het indienen van de aanvragen een andere termijn geldt.
2. Het coördinerend bestuursorgaan zendt terstond na ontvangst van de aanvragen een afschrift daarvan aan de bevoegde bestuursorganen.
3. Indien een aanvraag later dan de termijn, bedoeld in het eerste lid, wordt ingediend, wordt die aanvraag niet betrokken bij de gecoördineerde voorbereiding van de andere besluiten, tenzij het coördinerend bestuursorgaan anders bepaalt.
4. Bij wettelijk voorschrift kan worden bepaald dat de aanvraag om een besluit niet wordt behandeld indien niet tevens de aanvraag om een ander besluit is ingediend.
5. Het coördinerend bestuursorgaan is mede bevoegd tot het indienen van een aanvraag bij het bevoegde bestuursorgaan, indien het besluit waarop de aanvraag betrekking heeft, strekt tot uitvoering van een besluit dat door het coördinerend bestuursorgaan is genomen.

#### **Artikel 3:24**

Onverminderd artikel 3:23, vierde lid, vangt de termijn voor het nemen van de besluiten, bedoeld in artikel 3:23, eerste lid, aan met ingang van de dag waarop de laatste aanvraag is ontvangen.

#### **Artikel 3:25**

1. Indien op de voorbereiding van een van de besluiten afdeling 3.4 van toepassing is, is die afdeling van toepassing op alle besluiten, met inachtneming van het volgende:
  - a. de ingevolge de artikelen 3:11, 3:14 en 3:44, eerste lid, onderdeel a, vereiste terinzageleggingen geschiedt in ieder geval ten kantore van het coördinerend bestuursorgaan;
  - b. het coördinerend bestuursorgaan draagt er zorg voor dat de gelegenheid tot het mondeling naar voren brengen van zienswijzen wordt gegeven met betrekking tot alle ontwerpbesluiten gezamenlijk;
  - c. zienswijzen worden bij het coördinerend bestuursorgaan naar voren gebracht;
  - d. indien over een ontwerpbesluit zienswijzen naar voren kunnen worden gebracht door een ieder geldt dit eveneens met betrekking tot de andere ontwerpbesluiten;
  - e. indien een ontwerpbesluit strekt tot uitvoering van een ander besluit dat geen onderdeel uitmaakt van de coördinatie, kunnen zienswijzen geen betrekking hebben op dat andere besluit;
  - f. het in de gelegenheid stellen te reageren op naar voren gebrachte zienswijzen geschiedt door het coördinerend bestuursorgaan;
  - g. de ingevolge die afdeling en afdeling 3.6 vereiste mededelingen, kennisgevingen en toezendingen geschieden door het coördinerend bestuursorgaan;
  - h. in afwijking van artikel 3:18 worden de besluiten genomen binnen een door het coördinerend bestuursorgaan te bepalen termijn;
  - i. mededelingen en kennisgevingen worden tevens gedaan in de Staatscourant en voorts langs elektronische weg;

- j. de dag van terinzagelegging van de besluiten door het coördinerend bestuursorgaan is bepalend voor de aanvang van de beroepstermijn ingevolge artikel 6:8, vierde lid.
2. Indien afdeling 3.4 niet van toepassing is, geschiedt de voorbereiding met toepassing of overeenkomstige toepassing van de onderdelen b tot en met h van het eerste lid.

#### **Artikel 3:26**

1. De bevoegde bestuursorganen zenden de door hen genomen besluiten zo spoedig mogelijk toe aan het coördinerend bestuursorgaan.
2. Het coördinerend bestuursorgaan maakt de besluiten gelijktijdig bekend en legt deze, indien tevens terinzagelegging wettelijk is voorgeschreven op grond van afdeling 3.4, gelijktijdig ter inzage.

#### **Artikel 3:27**

1. Indien een minister het coördinerend bestuursorgaan is, kan hij in plaats van het oorspronkelijk bevoegde bestuursorgaan voorzien in het nemen van een besluit, indien dat bestuursorgaan het besluit:
  - a. niet of niet tijdig heeft genomen, of
  - b. heeft genomen ter uitvoering van een ander besluit dat geen onderdeel uitmaakt van de coördinatie en het genomen besluit de goede uitvoering van dat andere besluit belemmert.
2. Indien gedeputeerde staten het coördinerend bestuursorgaan zijn, kunnen zij in plaats van het oorspronkelijk bevoegde bestuursorgaan voorzien in het nemen van een besluit, indien dat bestuursorgaan geen bestuursorgaan van de centrale overheid is en dat bestuursorgaan het besluit:
  - a. niet of niet tijdig heeft genomen, of
  - b. heeft genomen ter uitvoering van een ander besluit dat geen onderdeel uitmaakt van de coördinatie en het genomen besluit de goede uitvoering van dat andere besluit belemmert.
3. Bij de toepassing van het eerste onderscheidenlijk tweede lid treedt het besluit van het coördinerend bestuursorgaan in de plaats van het besluit dat het oorspronkelijk bevoegde bestuursorgaan had moeten nemen of heeft genomen en stort het oorspronkelijk bevoegde bestuursorgaan de ter zake van de aanvraag verschuldigde leges in 's Rijks kas onderscheidenlijk de kas van de provincie.

#### **Artikel 3:28**

1. Indien tegen een van de besluiten bezwaar kan worden gemaakt of administratief beroep kan worden ingesteld, geschiedt dit in afwijking van artikel 6:4 door het indienen van het bezwaar- of beroepschrift bij het coördinerend bestuursorgaan. Het coördinerend bestuursorgaan zendt terstond na ontvangst van het bezwaar- of beroepschrift een afschrift daarvan aan het bevoegde bestuursorgaan. Indien artikel 3:27, eerste of tweede lid, is toegepast, beslist het coördinerend bestuursorgaan op het bezwaar of beroep.
2. De bevoegde bestuursorganen zenden de door hen genomen beslissingen op het bezwaar of beroep zo spoedig mogelijk toe aan het coördinerend bestuursorgaan. Het coördinerend bestuursorgaan maakt de beslissingen gelijktijdig bekend en doet de ingevolge artikel 7:12, derde lid, of artikel 7:26, vierde lid, vereiste mededelingen.
3. Een beslissing op een verzoek in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter, bedoeld in artikel 7:1a, vierde lid, wordt genomen door het coördinerend bestuursorgaan. Onverminderd artikel 7:1a, tweede lid, wijst het coördinerend bestuursorgaan het verzoek in ieder geval af indien tegen een van de andere besluiten een bezwaarschrift is ingediend waarin eenzelfde verzoek ontbreekt.

#### **Artikel 3:29**

Voor de mogelijkheid van beroep bij de bestuursrechter worden besluiten die zijn voorbereid met toepassing van deze afdeling aangemerkt als één besluit.

#### **Artikel 3:30**

1. Tenzij het tweede lid van toepassing is, staat tegen besluiten die zijn voorbereid met toepassing van deze afdeling beroep open bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waar het coördinerend bestuursorgaan zijn zetel heeft.
2. Tegen besluiten die zijn voorbereid met toepassing van deze afdeling staat beroep open bij:

- a. de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, indien tegen een of meer van de besluiten beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling;
  - b. het College van Beroep voor het bedrijfsleven, indien tegen een of meer van de besluiten beroep kan worden ingesteld bij het College en onderdeel a niet van toepassing is;
  - c. de Centrale Raad van Beroep, indien tegen een of meer van de besluiten beroep kan worden ingesteld bij de Centrale Raad van Beroep en de onderdelen a en b niet van toepassing zijn.
3. Indien inzake één van de besluiten die met toepassing van deze afdeling gecoördineerd zijn voorbereid hoger beroep kan worden ingesteld bij:
    - a. de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, staat inzake alle besluiten hoger beroep open bij de Afdeling;
    - b. het College van Beroep voor het bedrijfsleven en onderdeel a niet van toepassing is, staat inzake alle besluiten hoger beroep open bij het College;
    - c. de Centrale Raad van Beroep en de onderdelen a en b niet van toepassing zijn, staat inzake alle besluiten hoger beroep open bij de Centrale Raad van Beroep.
  4. De ingevolge het eerste lid bevoegde rechtbank of de ingevolge het tweede of derde lid bevoegde bestuursrechter kan de behandeling van de beroepen dan wel hoger beroepen verwijzen naar een rechtbank onderscheidenlijk een andere bestuursrechter die voor de behandeling ervan meer geschikt wordt geacht. Artikel 8:13, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.
  5. Indien artikel 3:27, eerste of tweede lid, is toegepast, treedt het coördinerend bestuursorgaan in beroep en hoger beroep in de plaats van het oorspronkelijk bevoegde bestuursorgaan.

## C

Aan artikel 5:20 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Het bestuursorgaan onder verantwoordelijkheid waarvan de toezichthouder werkzaam is, is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van het eerste lid.

## D

Artikel 8:4 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid, onderdeel e, komt te luiden:
  - e. als bedoeld in artikel 3:20, onderdeel b, 3:21, derde lid, of 3:25, eerste lid, onderdeel h.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
  5. Geen beroep kan worden ingesteld door het oorspronkelijk bevoegde bestuursorgaan tegen een besluit van het coördinerend bestuursorgaan als bedoeld in artikel 3:27, eerste of tweede lid.

## ARTIKEL II

Artikel 49e van de Kernenergiewet wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste, tweede en zesde lid vervallen onder vernummering van het derde tot en met vijfde lid tot eerste tot en met derde lid.
2. Het eerste lid (nieuw) komt te luiden:
  1. Het in het derde lid aangewezen bestuursorgaan kan regels stellen, waarbij wordt bepaald dat een vergoeding kan worden toegekend indien de vaststelling vooraf of zich uit de toepassing van artikel 46, 49b of 49d of uit de toepassing van artikel 175 of 176 van de Gemeentewet bij een ongeval met een categorie B-object al dan niet schade veroorzaakt, zou leiden tot onredelijke vertraging in de behandeling van de aanvraag van schadevergoeding op grond van artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht of tot kosten ten aanzien waarvan in redelijkheid niet kan worden gevergd dat de belanghebbende deze draagt.
3. In het tweede lid (nieuw) wordt “derde lid” vervangen door: eerste lid.
4. In het derde lid (nieuw) wordt “tweede en derde lid” vervangen door: eerste lid.

### **ARTIKEL III**

Artikel 18.9, vijfde lid, van de Telecommunicatiewet vervalt.

### **ARTIKEL IV**

In artikel VI, tweede lid, van de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten wordt “bij wet of beleidsregel” vervangen door: bij de in dat koninklijk besluit genoemde wetten.

### **ARTIKEL V**

1. Onverminderd hoofdstuk 11 van de Invoeringswet Omgevingswet, blijven ten aanzien van het nemen van besluiten die zijn aangevraagd vóór de inwerkingtreding van deze wet en ambtshalve te nemen besluiten waarvan de beslistermijn is aangevangen vóór dat tijdstip de artikelen 3:21 tot en met 3:29 van de Awb van toepassing.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het nemen van besluiten die zijn aangevraagd na de inwerkingtreding van deze wet en ambtshalve te nemen besluiten waarvan de beslistermijn aanvangt na dat tijdstip, mits:
  - a. de eerste aanvraag, als bedoeld in artikel 3:24, eerste lid, van de Awb, is ingediend vóór de inwerkingtreding van deze wet, en
  - b. de laatste aanvraag, als bedoeld in artikel 3:24, eerste lid, van de Awb, is ingediend na de inwerkingtreding van deze wet en binnen zes weken na ontvangst van de eerste aanvraag of, indien toepassing is gegeven aan het derde lid van voornoemd artikel, binnen de door het coördinerend bestuursorgaan gestelde termijn.

### **ARTIKEL VI**

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister voor Rechtsbescherming,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,